

Kaštieľ v Humennom je národnou kultúrnou pamiatkou a sídlom múzea

Stavba bola a i dnes je dominantou centra mesta. Postavili ho na mieste stredovekého vodného hradu, jednoduchej vežovitej stavby obohnanej vodnou priekopou, ktorej majiteľom bol Peter Petenyi mladší. Fragменты základov tejto stavby boli objavené v pivničných priestoroch kaštieľa počas rekonštrukčných prác v roku 1966.

Na začiatku 14. storočia prichádzajú do Uhorska s kráľom Karolom Róbertom z Anjou aj dvaja bratia Filip a Ján Drugethovia. Kráľ im za preukázané služby a vernosť v boji proti nespokojnej šľachte v roku 1317 daroval okrem iných aj hrad Jasenov a Brekov a mesto Humenné. Písomné pramene uvádzajú kaštieľ v Humennom prvýkrát v roku 1449 v súvislosti s jeho obsadením bratríkmi a následným požiarom. Až na začiatku 17. storočia nadobudol kaštieľ stavebnú formu, ktorú si udržal dodnes.

Kaštieľ má štvorcový pôdorys s centrálnym dvorom, ktorý lemovali polkruhové arkády. Bezpečnosť mali zaručovať štvorhranné veže v nárožniach. Veľká veža so vstupnou bránou a padacím mostom ponad vodnú priekopu sa vypína uprostred južného krídla /priečelia/. Dochované zobrazenie (najstaršie zobrazenie) nasvedčuje tomu, že kaštieľ bol pôvodne ukončený plochou strechou s atikou.

Posledný mužský potomok rodu Drugeth, Žigmund, zomrel 19. apríla 1684. Kaštieľ zdedila jeho manželka, grófka Terézia Keglevichová a po jej smrti sa rozdelil medzi rody Althan /najstaršia dcéra Juliana Terézia/ a Zichy /najmladšia dcéra Klára/. Ale už v roku 1728 bol kaštieľ znovu rozdelený, teraz na tri časti medzi deti Petra Zichyho – Františka a jeho sestry Teréziu, grófkou Vandernath a Annu Máriu, grófkou Csáky. K najväčším prestavbám došlo v 2. polovici 18. storočia. Na južnej strane nádvorja pristavali veľký balkón ukončený balustrádou, zamurovali arkády na nádvorí. Na vonkajšej fasáde zmenili tvar okien a začali odstraňovať atiku (Enderov obraz), ktorú nahradzovali krovom pokrytým šindľom. K veľkým úpravám došlo aj v interiéroch kaštieľa. Na podnet Štefana XIV. Csákyho vznikli miestnosti s iluzívnymi nástennými maľbami. Ich autor je pravdepodobne rakúsky maliar Martin Johann Schmidt.

Od začiatku 19. storočia /1812/, po sobášu Karola Andrássyho s Etelkou Száparyovou, ktorej venom bol aj drugethovský majetok v Humennom, sú dejiny

kaštieľa (renesančná podoba s úzkou vežou) spojené s týmto šľachtickým rodom. Aj títo majitelia upravili svoje sídlo podľa vlastných predstáv. Dali kaštieľu jednotnú architektonickú podobu (pseudobaroký vzhľad) a okolo kaštieľa zriadili francúzsky a anglický park. V interiéri dali drevom obložiť knižnicu a ďalšie miestnosti. Do viacerých izieb južného krídla zabudovali krby a stropy dali ozdobiť bohatou štukatúrou.

Koncom 2. svetovej vojny bol kaštieľ poškodený a skazu završil požiar (dobové foto) v roku 1946, pri ktorom zhorela šindľová strecha. Túto neskôr provizórne opravili, ale s úplnou rekonštrukciou budovy (foto z rekonštrukcie) sa začalo až v roku 1964 a trvala sedem rokov. A tak dnes môžeme v jeho priestoroch opäť obdivovať prácu a zručnosť remeselníkov a umelcov zo Slovenska i Európy.

